

MÖD ger avslag på ansökan om dispens från biotopskyddet

I en dom från Mark- och miljööverdomstolen ("MÖD") bekräftas den restriktiva synen på dispens från biotopskyddet. Enligt MÖD föreligger det inte särskilda skäl för dispens då åtgärden riskerade medföra negativ inverkan på biotopens naturvärden.

Ystads kommun ansökte om dispens från biotopskyddet för att ta ned tre lindar i fritidsparken i Ystads kommun, eftersom träden behövde tas ned för att genomföra en ny detaljplan. Detaljplanen medförde en ombyggnation av det gamla Fritidsbadet till hotell med tillbyggnad i form av en uteservering. Träden behövde fällas då placeringen av träden riskerade att medföra svårigheter vid genomförandet av projektet.

Länsstyrelsen i Skånes län meddelade dispens men beslutet överklagades av Naturskyddsföreningen i Ystad. Enligt Naturskyddsföreningen omfattades lindarna av biotopskydd då de utgjorde en allé och det saknades vidare särskilda skäl för dispens från biotopskyddet. Prövningen av målet gick så småningom upp till MÖD som den 4 december 2019 meddelade dom i mål nr M 370-19.

Bestämmelserna om biotopskydd regleras i miljöbalken och i förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Enligt bestämmelserna får det inom ett biotopskyddsområde inte bedrivas verksamhet eller vidtas åtgärder som kan skada naturmiljön. Trots förbudet får i det enskilda fallet ges dispens om det föreligger särskilda skäl. Kravet på särskilda skäl medför att dispensgrunden bör tillämpas restriktivt. Vid bedömningen ska en intresseavvägning göras mellan den enskildes rätt att använda marken och det allmännas intresse av att bevara den aktuella biotopen.

Alléer omfattas av ett generellt biotopskydd. En allé definieras som lövträd planterade i en enkel eller dubbel rad som består av minst fem träd längs en väg eller det som tidigare utgjort en väg eller i ett i övrigt öppet landskap. Träden ska till övervägande del utgöras av vuxna träd. Trots skyddet omfattas inte mark- eller vattenområden i omedelbar anslutning till bebyggelse. Enligt praxis är undantaget bara tillämpligt om den skyddade biotopen ligger så nära bebyggelsen att den kan orsaka skador på den eller medföra orimliga konsekvenser.

MÖD konstaterade att träden ingår i en allé. Avseende undantaget för alléer i omedelbar anslutning till bebyggelse ansåg MÖD att bestämmelsen tar sikte på befintlig bebyggelse. Även om det enligt

bestämmelsen kan finnas utrymme att ta hänsyn till planerad framtida bebyggelse ansåg MÖD att projektet inte var en nödvändig utveckling av den verksamhet som tidigare bedrivits på platsen och undantagsbestämmelsen från biotopskyddet var därför inte tillämplig i fallet.

Vid bedömningen om det föreligger särskilda skäl poängterade MÖD att det i det enskilda fallet ska göras en avvägning mellan skadans betydelse för naturvärdena och tyngden i motiven för att vidta åtgärden som orsakar skadan. Av utredningen framgick att det redan hade tagits ned flera träd i samma allé. Att ta ned ytterligare träd skulle därför medföra en negativ inverkan på biotopens naturvärden. Trots att nekad dispens riskerade att medföra förseningar och merkostnader för projektet ansåg MÖD att det inte hade framkommit något som visade att projektet inte skulle kunna genomföras om dispens inte meddelades. Enligt MÖD förelåg det inte särskilda skäl för dispens. MÖD upphävde länsstyrelsens beslut och Kommunens ansökan om dispens avslogs.

I målet tydliggörs ytterligare vad som krävs för dispens och när undantagsbestämmelsen för biotopskydd i omedelbar anslutning till bebyggelse är tillämplig. Vid byggnation i stadsmiljö aktualiseras biotopskyddet framför allt om det finns alléer i närheten av byggnationen som kan påverkas negativt.

Tomas Fjordevik, advokat på Foyen Advokatfirma
tomas.fjordevik@foyen.se

Sanna Tonemar, biträdande jurist på Foyen Advokatfirma
sanna.tonemar@foyen.se

Som medlem i SBR har du tillgång till 15 minuters fri rådgivning hos Foyen Advokatfirma. Rådgivningen når du på 08-506 184 00.